

Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра інформатики
та програмної інженерії

КУРСОВА РОБОТА З ОБРОБЛЕННЯ НАДВЕЛИКИХ МАСИВІВ ДАНИХ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>Інформаційні технології</i>
Спеціальність	<i>F2 Інженерія програмного забезпечення / 121 Інженерія програмного забезпечення</i>
Освітня програма	<i>Інженерія програмного забезпечення інформаційних систем</i>
Статус дисципліни	<i>основна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1-й курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>1 кредити, 30 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік (захист курсової роботи)</i>
Розклад занять	<i>перший семестр</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	доцент кафедри ІПІ Олійник Ю.О., yurii.oliinyk-fiot@iit.kpi.ua
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/ доступ до курсу за запрошенням викладача

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Мета вивчення дисципліни – набуття ключових фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок аналізу, аргументування, прийняття рішень при розв’язанні задач та практичних проблем оброблення та аналізу надвеликих масивів даних.

Предметом вивчення дисципліни є технології, моделі, архітектура розподілених сховищ даних; процеси обробки та аналізу надвеликих масивів даних.

Завдання вивчення дисципліни: – оволодіння основними поняттями обробки та аналізу надвеликих масивів даних; – ознайомлення з новітніми підходами створення розподілених сховищ даних; – набуття практичних навичок обробки та аналізу надвеликих масивів даних для вирішення задач підтримки прийняття рішень.

Навчальна дисципліна покликана допомогти студенту отримати:

- вивчення сучасних концепцій та підходів до оброблення надвеликих масивів даних та створення сховищ даних;
- уміння вільно орієнтуватися на сучасному світі розподілених сховищ даних; проектувати та створювати розподілені сховища даних, застосовувати сучасні методи та технології обробки та аналізу надвеликих масивів даних.
- здатність використовувати можливості сучасних засобів та технологій обробки потоків даних.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- ФК13 - Здатність до аналізу, проектування та розробки нових та використання існуючих систем зберігання та обробки надвеликих масивів даних.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- ПРН23 – Розробляти, реалізувати та застосовувати різні методи інтелектуального аналізу даних до Big Data, формулювати алгоритми обробки в парадигмі Map Reduce, обирати відповідну технологію зберігання і оброблення надвеликих даних, використовувати сучасні високонавантажені системи зберігання та оброблення великих даних.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити:

- Бази даних.
- Аналіз даних.
- Проектування інформаційних систем.
- Теорія алгоритмів.

Знання, одержані студентами при вивченні дисципліни, використовуються у магістерських дослідженнях.

3. Зміст навчальної дисципліни

Основні типові етапи виконання курсової роботи складається з етапів, наведених в таблиці 1.

Таблиця 1. Етапи написання курсової роботи

Найменування	Результат	Години
Підготовчий етап	Узгоджене завдання на курсову роботу керівником та виконавцем	1
Виконавчий етап. • постановка задачі; • розробка процесів підготовки даних, ETL процесів, проектування структури БД; • опис методів обробки даних; • дослідження ефективності методів обробки даних;	Розділи курсової роботи	26
Підготовка пояснювальної записки та доповіді	Пояснювальна записка та доповідь	3
Публічний захист курсової роботи		

Етапи виконання можуть відрізнятися в залежності від теми.

Тема курсової роботи повинна корелюватись з задачами магістерської дисертації. Задачі повинні вирішені за допомогою технологій BigData.

Приклади тем:

- Сегментація вподобань користувачів на основі технології Apache Spark.
- Класифікація наукових текстів за кодом УДК.
- Розпізнавання ієрогліфів японської мови в потоці даних.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література

1. Олійник, Ю. О. Оброблення надвеликих масивів даних [Електронний ресурс] : рек. до виконання курсової роботи : для здобувачів ступеня магістра за освітньою програмою «Інженерія програмного забезпечення інформаційних систем» спеціальності «Інженерія програмного забезпечення» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Ю. О. Олійник, Д. А. Гобов. – Електронні текстові дані (1 файл: 450,34 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 26. Електронний ресурс: <https://ela.kpi.ua/items/14dd40e8-34bf-4b6d-9540-5fe4530327bf>
2. Олещенко, Л. М. Технології оброблення великих даних. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» (освітня програма «Інженерія програмного забезпечення мультимедійних та інформаційно-пошукових систем») / Л. М. Олещенко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 5,55 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 227 с.. (доступ за посиланням <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/42206>)
3. Ланде, Д. В. Оброблення надвеликих масивів даних (Big Data) [Електронний ресурс] : навчальний посібник для використання у навчальному процесі з підготовки фахівців другого (магістерського) рівня

вищої освіти зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» / Д. В. Ланде, І. Ю. Субач, А. Я. Гладун ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 6,95 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 168 с. (доступ за посиланням <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46129>)

4. Graph algorithms: practical examples in Apache Spark and Neo4j [Електронний ресурс] / М. Needham, А. Е. Hodler. – O'Reilly Media, 2019. – Назва з екрана (доступ за посиланням https://www.academia.edu/41944402/Mark_Needham_and_Graph_Algorithms_Practical_Examples_in_Apache_Spark_and_Neo4j)

Додаткова література

1. Пасічник В.В., Шаховська Н.Б. Сховища даних: Навчальний посібник. - Львів: “Магнолія 2006”, 2008.-496 С. ISBN 978-966-2025-18-7.
2. Damji, Jules S., et al. Learning Spark. O'Reilly Media, 2020
3. Saha, B., Shah, H., Seth, S. et al. Apache Tez: A Unifying Framework for Modeling and Building Data Processing Applications // Proceedings of the 2015 ACM SIGMOD International Conference on Management of Data (SIGMOD'15). Melbourne, Australia, 2015. P. 1357–1369. DOI: 10.1145/2723372.2742790
4. Graph Databases for Beginners [Електронний ресурс] / Neo4j, Inc. – Neo4j – Режим доступу: https://neo4j.com/wp-content/themes/neo4jweb/assets/images/Graph_Databases_for_Beginners.pdf
5. Van Bruggen, R. Learning Neo4j [Електронний ресурс]. – Birmingham : Packt Publishing, 2014. – 195 с. – Режим доступу: https://go.neo4j.com/rs/710-RR-335/images/LearningNeo4j_eBook.pdf
6. Apache Software Foundation. Apache Hive Documentation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hive.apache.org/docs/latest/>

Додаткові матеріали до курсу «Оброблення надвеликих масивів даних» доступні для завантаження здобувачам, які зареєстровані на курс на платформі classroom.google.com/

Інформаційні ресурси

Для викладання дисципліни необхідні наступні ресурси:

- В локальній мережі або в хмарному середовищі мають бути встановлені :

Apache Hadoop, Apache Hive, Apache Spark версії 3 та вище, які розповсюджуються по безкоштовній ліцензії.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для опанування навчальної дисципліни застосовуються наступні методи:

- Пояснювально-ілюстративного метод. Послідовна та логічно ув'язана подача матеріалу надає уявлення та знання у його логічної цілісності.
- Метод проблемного викладу надає уяву та методи отримання нових знань та фактів з використанням вже відомих фактів та тверджень.
- Репродуктивний метод, завдяки якому студенти закріплюють вивчений теоретичний матеріал та навчаються використовувати його в конкретних задачах.

- Проблемний метод, при застосуванні якого студенти залучаються до обговорення та вирішення задач, пов'язаних з новітніми інформаційними технологіями аналітичної обробки інформації.
- Самостійна робота з можливістю особистих консультацій з викладачем.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота

Тематика самостійної роботи
Тема 1. Характеристики технологій обробки надвеликих масивів даних
Тема 2. Виконання операцій join в концепції MapReduce
Тема 3. Типи моделей сховищ даних
Тема 4. ETL процеси в технологіях обробки надвеликих масивів даних
Тема 5. Бібліотеки ML, MLlib в Apache Spark
Тема 6. Графові алгоритми в Neo4j
Тема 7. Методи визначення аномалій для надвеликих масивів даних
Тема 8. Фреймворк TEZ
Тема 9. Технології управління ресурсами в задачах обробки надвеликих масивів даних
Тема 10. Кращі практики рішень з обробки надвеликих масивів даних

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і оцінювання результатів навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в Національному технічному університеті України «Київському політехнічному інституті імені Ігоря Сікорського».

Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Політика академічної поведінки та доброчесності: конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Всі індивідуальні завдання студент має виконати самостійно із використанням рекомендованої літератури й отриманих знань та навичок. Цитування в письмових роботах допускається тільки із відповідним посиланням на авторський текст. Недопустимі підказки і списування у ході захисту практикумів, на контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами. Повага один до одного дає можливість ефективніше досягати поставлених командних результатів. При виконанні практикумів студент може користуватися ноутбуками. Проте під час лекційних занять та обговорення завдань практикумів не слід використовувати ноутбуки, смартфони, планшети чи комп'ютери. Це відволікає викладача і студентів групи та перешкоджає навчальному процесу. Якщо ви використовуєте свій ноутбук чи телефон для аудіо-чи відеозапису, необхідно заздалегідь отримати дозвіл викладача.

Дотримання академічної доброчесності студентів й викладачів регламентується кодекс честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського. За порушення принципів академічної доброчесності, зокрема плагіат практикумів, студент втрачає всі бали за даний практикум.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: перевірка дотримання графіку виконання календарного плану курсової роботи.

Семестровий контроль: залік.

Керівник здійснює контроль за ходом виконання студентом курсової роботи, надає йому необхідну консультативну допомогу. Протягом семестру студент демонструє викладачу поточні результати роботи над проектом. Після перевірки роботи викладач призначає день, час і місце захисту.

Напередодні захисту студенту необхідно повторити теоретичний матеріал, що стосується роботи, та переглянути безпосередньо її зміст. Захист КР проводиться у формі співбесіди зі з'ясуванням усіх питань, що виникли у керівника під час перевірки роботи.

За результатами захисту, у відповідності до критеріїв оцінювання викладачі виставляють студенту оцінку.

На оцінку за КР впливають:

- якість розробленого програмного забезпечення;
- якість розробленої програмної документації;
- компетентність та загальна ерудиція студента при відповідях на запитання під час захисту;
- ступінь виконання графіку підготовки курсової роботи.

Якщо студент подав на захист не самостійно виконану роботу, про що свідчить його некомпетентність у рішеннях та матеріалах роботи, КР до захисту не допускається, що супроводжується записом "не допущений" у екзаменаційній відомості. Такий самий запис робиться у випадку, якщо КР не завершена на час захисту. В цих випадках запис "не допущений" еквівалентний отриманню оцінки "незадовільно".

Рейтингова оцінка з курсової роботи має дві складові: виконання курсової роботи та її захист. Перша (стартова) складова характеризує роботу студента з курсового проектування та її результат - якість пояснювальної записки та розробленого програмного забезпечення; друга складова характеризує якість захисту студентом курсової роботи.

Розмір шкали першої складової ($r1$) дорівнює 70 балів, а другої складової ($r2$)- 30 балів.

Система рейтингових балів.

Стартова складова виконання курсової роботи ($r1$):

- ступінь розкриття теоретичних аспектів теми та коректність використання понятійного апарату – до 5 балів;
- повнота та коректність предметної області та задачі обробки даних – до 10 балів;
- якість написання та оформлення програмного коду та моделі бази даних та ETL процесів – до 20 балів;
- складність обраних методів обробки – до 20 балів;
- якість оформлення пояснювальної записки з урахуванням виконання вимог нормативних документів – до 15 балів;

Складова захисту курсової роботи ($r2$):

- ступінь володіння теоретичним матеріалом – до 5 балів;
- ступінь володіння кодом програми в цілому – до 15 балів;
- вміння внести зміни у програмний код – до 10 балів.

Узагальнені критерії оцінювання захисту курсової роботи та деталізовані бальні шкали наведено в наступній таблиці

Параметри оцінювання	Діапазон балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Ступінь володіння теоретичним матеріалом	0-5	0 – студент не дав відповіді на теоретичні питання
		1-4 – відповідь, на одне чи два теоретичних питання
		5 - відповідь, на усі теоретичні питання
Ступінь володіння кодом програми в цілому	0-15	0 – студент не володіє кодом програми
		1-3 – студент володіє лише власним кодом
		4-14 – студент частково володіє кодом своїх колег по курсовій роботі
		15 – студент повністю володіє кодом своїх колег по курсовій роботі
Вміння внести зміни у програмний код	0-10	0 – студент не може виконати додаткові завдання, пов’язані із внесенням змін у програмний код
		1-9 – студент частково може виконати додаткові завдання, пов’язані із внесенням змін у програмний код
		10 – студент грамотно виконує додаткові завдання, пов’язані із внесенням змін у програмний код

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

R = r1+ r2	Національна оцінка
95... 100	відмінно
85 ... 94	добре
75 ... 84	
65 ... 74	задовільно
60 ... 64	
Менше 60	незадовільно
Курсовий проект не допущено до захисту	не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщений в системі «Електронний кампус КПІ» або на платформі Classroom компанії Google.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцент кафедри ІПІ, Олійник Ю.О

Ухвалено кафедрою ІПІ (протокол №2/1 від 10.10.2025)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №3 від 17.10.2025)